

Zpráva z auditu programu Ekoškola

Název školy	Základní škola a Mateřská škola DOMAMIL, příspěvková organizace
Adresa školy	Domamil 115, 675 43 Domamil
Jméno ředitele školy	PhDr. Ivo Nechvátal
Jméno koordinátora programu	Ing. Miroslav Kabelka
Datum auditu	29. 3. 2017
Jména auditorů	Eva Břízová, Michaela Rychtecká
1. žádost o čtvrtý titul Ekoškola	

1. Naplnění kritérií 7 kroků programu Ekoškola

Název kroku	Počet získaných bodů	Požadovaný počet bodů
Ekotým	68	65
Analýza	66	60
Plán činností	63	60
Monitorování a vyhodnocování	61	55
EV ve výuce	58	50
Informování a spolupráce	71	65
Ekokodex	65	50

2. Slovní hodnocení školy

Podrobný popis dosaženého stavu v jednotlivých kritériích najdete v příloze zprávy.

2.1. Shrnutí kvality realizace programu na škole:

ZŠ a MŠ Domamil je malá škola ve vesničce na Vysočině nedaleko Moravských Budějovic. Školu navštěvuje necelá stovka dětí a je rozmístěna do tří budov – 1. stupeň, 2. stupeň a školní jídelna v bytovém domě, kde sídlí i mateřská škola a obecní úřad. Titul Ekoškola poprvé získali v roce 2009 a již 2x jej obhájili. V programu tedy pracují již deset let. Malý počet žáků a pedagogů, dobré naladění, smysl pro humor a řešení problémů „zdravým selským rozumem“ vytváří ve škole rodinné prostředí, kde je možné mnoho.

Spolupráce školy a obce je dobrá. Ze strany obce by však určitě pomohlo trochu více ocenění školních aktivit, jakožto tahouna obecního dění (škola pořádá např. školní ples, Velikonoční a Vánoční výstavu atp.). Větší zapojení rodičů do aktivit školy by snad nebylo problémem, ale žáci a pedagogové jsou dosti samostatní a zvládají své nápady proměňovat ve skutečnost v podstatě sami, bez pomoci (např. vybudování ukázkové přírodní zahrady u školní jídelny).

Škole se daří postupovat podle metodiky 7 kroků programu Ekoškola. Od minulého auditu přidala škola ke stávajícím tématům Ekoškoly (odpady, prostředí školy, energie, voda) další téma - doprava. Dalo by se říci, že Ekotým tvoří neoficiálně celá škola a pracují jako celistvá skupina. To vše je zásluha koordinátora Ekoškoly na škole - pana učitele Kabelky, který dokáže zúčastněné vést a nadchnout. Snad díky jeho částečnému úvazku a tedy možnosti „odreagování“ v jiné práci nejeví pan učitel Kabelka ani po deseti letech v programu známky vyhoření, spíše naopak.

Ostatní pedagogové ale také podle svých možností hodně pomáhají a jsou ochotní ke spolupráci. Oceňujeme též vstřícnost a přívětivost zaměstnankyň školní kuchyně, které se nebojí zkoušet nové recepty a zařazují i opravdu bezmasá jídla a učí děti, že i např. luštěniny mohou být chutné. Ocenit je třeba i přístup nového vedení školy, pana ředitele Nechvátala, který se začleňuje do chodu školy a nejprve se snaží být jen v roli pozorovatele dění ve škole. Výhodou pro školu je určitě i přítomnost bývalé paní ředitelky Tiché, která i v důchodu nadále pomáhá s ekoškolními aktivitami, které za svého ředitelování podporovala a nyní jim nadále věnuje část svého sníženého úvazku.

Co se týká doporučení z minulého auditu, opětovně bychom chtěli podpořit úsilí o přenechání větší zodpovědnosti žákům a sejmut tak z beder pana Kabelky některé jednodušší úkoly a povinnosti (např. psaní článků do tisku, sestavování kroniky, fotografování akcí, jmenovitá zodpovědnost za konkrétní jednoduché úkoly v Plánu činností,...). Chtěli bychom též připomenout, že stále vidíme prostor ke zlepšení v Plánu činností, který neobsahuje cíle. Možná se to zdá být formalitou, ale v logice projektové činnosti je dosti důležitá návaznost průzkumu stávajícího stavu – vytvoření plánu, co se zjištěnými nedostatky

– stanovení cílů, co budeme sledovat, zda plníme a co s tím uděláme, když se nám to splnit nepodaří.

2.2. Přehled silných a slabých stránek v jednotlivých oblastech

Ekotým

Silné stránky:

Ekotým je složený ze žáků všech tříd II. stupně (vždy po dvou z každé třídy) a ze dvou zástupců ze 4. a 5. třídy. Velmi oceňujeme propojení s I. stupněm, protože v podmínkách školy to není úplně samozřejmé. I. stupeň sídlí v jiné, poměrně vzdálené budově. Schůzky Ekotýmu se střídají tak, aby pravidelně byly i v budově I. stupně. Členkou je také paní vedoucí ze školní jídelny.

Tým funguje v přátelském duchu, žáci se vzájemně znají, v Ekotýmu jsou zpravidla po více let, protože sami chtějí. Starší a iniciativnější žáci postupně přebírají zodpovědnější role, zapisují na schůzkách, fotí apod. Žáci také spolupracují na vytčených úkolech.

Slabé stránky a doporučení:

Mnohým členům Ekotýmu by prospělo, kdyby měli pevněji zakotvenou roli v týmu, za kterou by cítili zodpovědnost. Byli by jistě schopni samostatněji a také iniciativněji chopit se svých úkolů a tím i ulevit panu koordinátorovi.

Analýza

Silné stránky:

Analýza je přehledně sepsaná jako souhrn silných a slabých stránek školy. Navíc je doplněná fotografiemi a pro čtenáře je tak velmi poutavá. Přehledně srovnává výsledky z poslední analýzy, hodnotí stav školy ve všech vybraných tématech. Na tvorbě se velkou měrou podíleli žáci Ekotýmu, formou ankety zapojili i ostatní žáky ze školy. Zpracování se chopil hlavně pan koordinátor s přispěním některých žáků z Ekotýmu.

Výsledky Analýzy visí na nástěnce i webu školy a jsou tak přístupné všem, které zajímá.

Slabé stránky a doporučení:

Po vytvoření Analýzy je třeba podívat se na její výsledky očima toho, kdo chce zlepšovat stav školy (což rozhodně platí pro Ekotým). „Vidíme tady slabou stránku, která se navíc již opakuje od minulé analýzy. Můžeme věc zlepšit? Jaké konkrétní kroky pro to můžeme

udělat? Kdo všechno na věc může mít vliv, může pomoci?“ Tento postup je pak snadné rozpracovat v Plánu činností.

Při příští Analýze popřemýšlet, jak její výsledky žákům představit atraktivně. Je dobré vystavit je na nástěnce či na webu, ale žáky je potřeba s nimi seznámit jednoduše, nejlépe interaktivně – např. nechat kolovat po třídách velký flip s výsledky Analýzy s možností doplnění dalších „připomínek“ od tříd atp.

Plán činností

Silné stránky:

Plán činností má podobu tabulky, ve které se snadno orientuje – vidíme činnosti-úkoly rozdělené podle témat, kdo je za plnění odpovědný, do kdy by měl být úkol splněn, stav plnění. Tento plán má Ekotým vyvěšený na nástěnce na chodbě a barevnými špendlíky v něm vyhodnocuje, jak je na tom plnění úkolů. Úkoly, které jsou v moci Ekotýmu, se daří veskrze plnit, červené špendlíky se objevují u velkých úkolů (například „Doplnění termostatických hlavice v ŠJ“), které závisí na financích.

Slabé stránky a doporučení:

Doporučujeme soustředit se v Plánu činností hlavně na ty úkoly, které jsou pro Ekotým možné splnit či stále každý rok tzv. „udržovat“ ve stávající kvalitě. Není potřeba stále vymýšlet nové úkoly, ale raději udržovat to, co se podařilo, aby tomu tak bylo i v dalších letech.

Vidíme jako důležité i povědomí o „velkých“ úsporných krocích, jako jsou například zmíněné termostatické hlavice, Ekotým má ale hlavně za úkol pracovat na tom, aby školu vylepšoval a činil úspornější, proto je třeba klást si takové úkoly, na které stačí, a které ho můžou provázet celou jeho činností (v jednom školním roce i s přesahem školních let). Tyto úkoly je nejlépe vyvodit z výsledků analýzy – položit si otázku „Na jaké ze zjištěných slabých stránek bychom se teď mohli soustředit, abychom školu posunuli dále?“.

Zodpovědnosti je dobré psát jmenovitě. Má-li úkol na zodpovědnosti „Ekotým“, je velká pravděpodobnost, že se za něj necítí zodpovědný spíše nikdo, a nakonec jej na závěr termínu udělá pan koordinátor.

V kategorii Ostatní jsou úkoly, které by šlo zařadit pod jednotlivá témata – ekoknihovnička a příkrmování pod prostředí školy, oboustranný tisk a recykl. sešity pod odpady.

Monitorování a vyhodnocování

Silné stránky:

Ekotým si pomocí barevných špendlíků přehledně sleduje posun v Plánu činností. Tato jednoduchá metoda výborně slouží dobré přehlednosti i samostatnosti žáků. U nesplněných úkolů je také místo pro poznámku, proč se některé úkoly plnit nedaří.

Samozřejmostí na škole je sledování spotřeby elektřiny a plynu, které dělají sami žáci.

Slabé stránky a doporučení:

Doporučujeme pracovat postupně na tom, aby se práce předávala více žákům a tím se postupně více přenesla z koordinátora. Začít lze třeba tak, že nejprve bude na všech schůzkách vyhrazena chvilka pro ohlédnutí se za plněním plánu a u bodů, které nebyly naplněny, zhodnoceno, jestli se na nich ještě pracuje, nebo proč nebyly splněny. Postupně žáci přijmou vyhodnocování jako běžné a chopí se ho sami.

Environmentální výchova ve výuce

Silné stránky:

Na malé škole se během vyučování všichni žáci setkávají s panem učitelem Kabelkou, a také všichni procházejí předmětem pracovních činností (které probíhají na krásné a pestré přírodní zahradě). Tím je zajištěno, že všichni přicházejí do kontaktu s environmentálním naladěním a informacemi. Samozřejmostí je, že ve výtvarné výchově se pracuje s recyklovanými a odpadovými materiály, a že výuka informatiky, fyziky či chemie podporuje potřeby Ekotýmu. Na projektových dnech jsou zpravidla zastoupena témata Ekoškoly. Jednou za rok pořádají žáci II. stupně akci pro žáky I. stupně.

Slabé stránky a doporučení:

Témata Ekoškoly se prolínají většinou výuky na škole, ale jaksi „nevědomě“. I to je samozřejmě velkou hodnotou. Vzhledem k tomu, že učitelé na škole jsou ve velmi dobrých vztazích, neměl by být problém začlenit témata i přístup Ekoškoly do výuky vědoměji – začít se dá například plánem na školní rok, do kterého se promítne postupné podílení se na jednom úkolu či projektu více učiteli (se stejnými žáky). Na prezentování výstupu pak mohou být účastni všichni.

Informování a spolupráce

Silné stránky:

Škola má na webu školy samostatnou sekci, kde uveřejňuje články o činnosti Ekoškoly, fotky, plány, analýzu apod. Stejnému účelu slouží také jedna z nástěnek ve škole. Často také píše do místních novin a zpravodajů. Několikrát za rok také škola dělá akci pro veřejnost, například velikonoční výstavu, vánoční jarmark a podobně. Škola se též účastní Víkendu otevřených zahrad, kde představuje veřejnosti svou ukázkovou přírodní zahradu.

Slabé stránky a doporučení:

Tvorba článků na web, nástěnky či zpravodaje je činnost, kterou by jistě mohli minimálně předpřipravit někteří ze starších žáků. Doporučujeme panu Kabelkovi, aby se nebál k tomu někoho z nich pustit, věříme, že s jeho podporou (nebo zaangażované učitelky českého jazyka) v sobě může některý ze žáků objevit talent, který tak nenuceně rozvine.

Ekokodex

Silné stránky:

Ekokodex je aktualizovaný pro tento školní rok, tvořený verši, které skládali sami žáci. Zásady jsou tak srozumitelně formulované. Visí hned u vchodových dveří a každý z návštěvníků školy jej může vidět hned po svém vstupu do školy.

Slabé stránky a doporučení:

Popřemýšlet, zda by nebylo účelnější ztvárnit Ekokodex v budově prvního stupně spíše výtvarně, než psanou formou, aby si jej přečetli a mu rozuměli i prvňáčci. Též hesla psaná „do kolečka“ jsou trochu náročněji čitelná i pro dospělého, natož pak pro začínající čtenáře.

Ekologický provoz:

Vybraná témata:

ODPADY

Silné stránky:

Škola třídí mnoho druhů odpadů, školní jídelna dokonce třídí bioodpad (ve vesnici existuje svoz hnědých popelnic). Žáci jsou dobře naučení na třídění odpadů. Odpadkové koše jsou pouze na chodbě, nikoliv ve třídách, ale žáci jsou zvyklí s odpadem na chodbu dojít a tam jej vhodit do patřičné nádoby. To je výhoda pro paní uklízečku i pohybový aparát zúčastněných. Oceňujeme zapojení do úklidu okolí školy, jelikož žáci napravují něco, co sami nezpůsobili.

Slabé stránky a doporučení:

Začít s tříděním odpadů nemusí být samozřejmé pro prvňáčky, kteří na to nejsou zvyklí ze svých domovů. Starší žáci mohou dělat na téma třídění odpadu program pro prvňáčky mladší ročníky nebo i rodiče a veřejnost. Soutěže ve sběru jsou jistě pro žáky atraktivní, ale je třeba spíše připomínat důležitost předcházení vzniku odpadů – pravidlo 3R (reduce, reuse, a až teprve poté recycle). Opětovně bychom chtěli připomenout zvážit třídění bioodpadu i ve škole.

I kdyby to bylo „jen pár ohryzků“, výchovný efekt bude velký – bioodpad tvoří v domácnostech ca 50 % popelnice. Na prvním stupni bychom opětovně doporučili zvážit sladění barvy košů s barvou kontejneru a doplnit např. nálepky s obrázky (od Ekokomu), co kam patří, aby tomu rozuměli i žáci nižších ročníků.

ENERGIE

Silné stránky:

Budova školy je zateplená, okna vyměněná, na některých místech jsou úsporné nebo LED žárovky, postupně podle financí se pracuje na pořízení dalších. Vypínače jsou přehledně a vtipně popsané, na topeních jsou termostatické hlavice. Ekotým pravidelně sleduje spotřebu energie školy z měřičů.

Slabé stránky a doporučení:

Doporučujeme zaměřit se na drobnější úkoly, které by mohli žáci v tématu energie dělat. Inspiraci lze čerpat v pracovních listech k Analýze v tomto tématu, brožuru Ekoprovoz na školách, na jiné Ekoškole či např. zapojit do vymýšlení pedagoga fyziky.

VODA

Silné stránky:

Škola má vlastní studnu, nesleduje proto spotřebu vody. Na většině umyvadel jsou úsporné pákové baterie, kohoutky jsou popsané štítky vyzývající k šetření vodou. Škola používá ekologicky šetrné čisticí prostředky. Na školní zahradě je využívána dešťová voda.

Slabé stránky a doporučení:

Doporučujeme zaměřit se na drobnější věci, které by mohli žáci v tématu voda dělat. Můžete zvážit možnost průzkumu čistoty povrchových vod v okolí školy např. v chemii, či více využít jezírko na zahradě či říčku Rokytku ke zkoumání bezobratlých např. v biologii. Stopovat vodu v kohoutku – odkud a kam teče?

PROSTŘEDÍ ŠKOLY

Silné stránky:

Prostředí školy je velmi příjemné a útulné. Ač je zde málo prostoru, vše je využito efektivně. Je zde pamatováno na volný čas žáků (dvorky, ping pong, fotbálek). Ve třídách se pěstuje hodně rostlinek pro okrasu i pro záhonky, v jedné ze tříd je ZOO koutek, podobné drobnosti velmi zpříjemňují prostředí.

Silnou stránkou školy je přírodní ukázková zahrada. Na této zahradě pracují všichni žáci i mnoho učitelů a je skutečnou chloubou školy.

Slabé stránky a doporučení:

Protože je zahrada přístupná veřejnosti, bylo by určitě dobré umístit k rostlinám popisky, aby si mohl každý přečíst, o jakou rostlinu se jedná, popř. krátký popis o jejím pěstování, sklizni, popř. s fotkou jejího květu či plodu atp.

3. Příloha: kritéria a indikátory s označeným dosaženým počtem bodů

Komise jmenovaná ředitelem vzdělávacího centra TEREZA uděluje Základní škole a Mateřské škole DOMAMIL, příspěvková organizace titul Ekoškola.

Jména a podpisy členů komise

.....
Mgr. Petr Daniš

.....
Mgr. Adéla Nováková

.....
Ing. Jan Smrčka

**Vzdělávací centrum TEREZA, z.ú.,
Národní koordinátor programu Ekoškola
Haštalská 17, 110 00, Praha 1
Tel: 224 816 868, fax. 224 819 161
E-mail: ekoskola@terezanet.cz; www.ekoskola.cz**